

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Deres ref.
20/825-1

Vår ref.
20/00046

Dato
07.05.2020

Svar på høring av Byggkvalitetutvalgets rapporten "Forsvarlig byggkvalitet – kompetanse, kontroll og seriøsitet".

Vi viser til høring datert 26. februar 2020 vedrørende Byggkvalitetutvalgets rapporten «*Forsvarlig byggkvalitet – kompetanse, kontroll og seriøsitet*». Regelrådet har besluttet å svare på høringen.

Kort om Regelrådets formål og mandat

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk. Regelrådet vurderer forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter, som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold. Rådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Bakgrunnen for Regelrådets høringssvar

Forslaget påvirker i hovedsak bygg- og anleggsbransjen, men også andre bransjer som blant annet forsikringsbransjen. Bygge- og anleggsbransjen består av et stort antall virksomheter og en stor andel av disse er små foretak. Bygg- og anleggsnæringen er videre viktig for annet næringsliv og samfunnet forøvrig både som oppfører av bygg og som forbruker av andre varer og tjenester.

Regelrådet registrerer at utvalget har flere forslag til regelverksendringer. Utvalget har imidlertid ikke utformet konkrete lov- og forskriftstekster. Videre har utvalget gitt anbefalinger til tiltak som departementet bør vurdere eller utrede nærmere. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i e-post til Regelrådet opplyst at de vil sende eventuelle lov- og forskriftsendringer på en egen høring.

Fordi forslaget berører mange virksomheter og berørt næringsliv har en stor andel små virksomheter har Regelrådet prioritert å uttale seg om utredningen allerede i denne fasen. Regelrådet mener at utredningen, selv om den ikke inneholder konkrete regelverksforslag, inneholder analyser og anbefalinger som gjør at den er viktig for norsk næringsliv. Vi ønsker derfor å gi innspill til den videre behandlingen av saken, og understreke behovet for ytterligere utredning og analyse på noen punkter. Vi vil også gjerne komme tilbake til ytterligere merknader når konkrete regelverksforslag er utarbeidet og sendes på høring.

Byggkvalitetutvalget har levert en grundig rapport

Regelrådet mener utvalgets rapport gir en god beskrivelse av problemet og målet med forslaget. Utvalget har gitt en svært grundig beskrivelse av næringen inkludert fordelingen mellom små og store virksomheter. Regelrådet finner det positivt at utvalget har drøftet flere alternative forslag til endringer

innenfor hovedområdene ansvar, kompetanse, kontroll, garanti og forsikring og arbeidslivskriminalitet. Utvalget har vurdert ulike tiltak, og kombinasjoner av ulike tiltak. Regelrådet finner det videre positivt at utvalget har gjort grundig rede for tilsvarende reguleringer i andre land og andre sektorer. Videre er de begrensninger som EØS-avtalen oppstiller gjort rede for og vurdert. Utvalget har også gitt klare anbefalinger og redegjort for enkelte virkninger av forslaget. Det positivt at utvalget gjennomgående har vurdert digitalisering, forenkling og hensynet til små og mellomstore bedrifter.

Det fremgår av utvalgets mandat at: *«Ekspertutvalgets forslag skal legge vesentlig vekt på effektive og forutsigbare virkemidler og prosesser med fokus på digitalisering, automatisering og selvbetjening. Forslag til tiltak skal ikke medføre unødig byråkrati, økte byggekostnader eller andre merbelastninger for næringsliv og innbyggere»*. Regelrådet finner det positivt at det i mandatet er lagt vekt på digitalisering og viktigheten av å unngå unødvendig byråkrati og merbelastning for næringslivet.

Regelrådet registrerer at utvalget har gjort rede for digitaliseringen som er gjennomført i bransjen og i kommunenes saksbehandling. Utvalget har også gjennomgående gjort rede for digitalisering der dette er relevant. Regelrådet finner det positivt at utvalget har gjennomført grundige vurderinger av hvordan digitalisering kan bidra til å løse konkrete utfordringer, og minimere kostnadene for næringslivet.

Regelrådet registrerer at departementet har bidratt til tidlig involvering av berørt næringsliv gjennom at representanter fra næringen har deltatt i utvalget og i en referansegruppe til utvalget.

Det gjenstår avklaringer og utredning av virkninger

Regelrådet mener at det for enkelte av forslagene gjenstår noen avklaringer. Det er også behov for ytterligere vurderinger av virkninger for næringslivet for å få et fullstendig beslutningsgrunnlag. Regelrådet mener at konsekvensene av å konsentrere ansvaret hos tiltakshaver bør utredes nærmere. Regelrådet mener det gjenstår utredning på hvordan byggskaderegisteret skal innrettes og fungere i praksis, hvordan forsikringsselskapene skal vurdere forsikringspremie før selskapene har bygget seg opp en historikk, og hvordan forsikringsselskapene skal vurdere nye selskaper. Det må også vurderes hvordan reglene skal komme til anvendelse på bygg som allerede er under oppføring på ikrafttredelsestidspunktet. Her kan det for eksempel være aktuelt med overgangsregler. Etter Regelrådets vurdering er dette viktige problemstillinger som må utredes videre og sendes på høring i god tid før reglene skal tre i kraft.

Regelrådet viser til at virkningene av forslagene i liten grad er tallfestet. Utvalget skriver at det finnes lite data og statistikk på området, noe som gjør det vanskelig beregne virkningene av anbefalingene. Regelrådet mener det bør være mulig for departementet i det videre arbeidet å anslå enkelte kostnader, for eksempel gebyrer og forsikringspremier. Videre mener Regelrådet at departementet bør utrede og beregne nytteeffekten for næringslivet ved å slippe å søke om sentral godkjenning. Regelrådet kan ikke se at utvalget har vurdert virkningene for små virksomheter. Siden det er mange små virksomheter i bransjen, er det viktig at departementet har dette med seg i det videre arbeidet.

Regelrådet registrerer at utvalget mener at forslagene innebærer forenklinger i plan- og bygningsloven, og mindre byråkrati. Regelrådet finner det positivt at utvalget har vurdert forenklinger for næringslivet. Regelrådet finner at det samtidig er foreslått noen økte byrder for næringslivet. De samlede virkningene for næringslivet bør utredes grundig i den videre prosessen.

Godt utgangspunkt for videre prosess

Regelrådet mener at utvalgets rapport er et godt grunnlag og et godt utgangspunkt for videre utredning og prosess. Som beskrevet ovenfor mener Regelrådet imidlertid at det gjenstår en del avklaringer og presiseringer i tillegg til konkrete lov- og forskriftstekster og grundigere utredning av virkninger før beslutningsgrunnlaget er tilstrekkelig.

Ta gjerne kontakt dersom dere har spørsmål.

Med hilsen

Sandra Riise
leder
Regelrådet

Dokumentet er elektronisk godkjent.